

Näringsdepartementet

Jämställdhetsenheten

Monica Blomström

Telefon 08-405 4693

Telefax 08-24 71 52

E-post monica.blomstrom@industry.ministry.se

AKA

Justitsministeriet
Lovafdelningen
Anne-Kristine Axelsen
Slotsholmsgade 10
1216 Köpenhamn K
Danmark

Jmt. modt.
24 JUNI 2005

Svenska erfarenheter av kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster

Tack för ert brev med önskan om upplysningar om svenska erfarenheter av kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster. Brevet har överlämnats från Justitiedepartementet till Jämställdhetsenheten.

Kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster år 1999, genom lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster, innebar ett erkännande av att prostitution är en form av exploatering av människor, särskilt kvinnor och barn, och ett allvarligt samhällsproblem som medför skador både för de individer som utsätts och för samhället i stort. Lagen har en tydlig normativ funktion, den visar att i Sverige är kvinnor och barn inte till salu.

Rikskriminalpolisen har i uppdrag att vara nationell rapportör om människohandel. I uppdraget ligger bl.a. att samla uppgifter om människohandel i Sverige och mellan Sverige och andra länder, hur den kan förebyggas och bekämpas samt att årligen redovisa resultaten för regeringen. Rikskriminalpolisen uppger att kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster fungerar som en barriär mot att människohandlare etablera sig i Sverige. Marknaden minskar när köpare riskerar straff.

Socialstyrelsen har i uppdrag av regeringen att följa och samla kunskap om prostitutionens omfattning och utveckling och de insatser som bedrivs på lokal nivå samt vid behov ge stöd till utveckling och förbättring av det lokala arbetet. Det faktiska sociala ansvaret för individer i prostitution ligger hos de enskilda kommunerna.

I Stockholm, Göteborg och Malmö finns inom socialtjänsten särskilda enheter som arbetar med att hjälpa individer som vill ta sig ur prostitution. Dessa enheter har kontinuerlig kontakt och samverkan med polismyndigheterna i respektive stad.

Justitsministeriet
Lovafdelningen
24 JUNI 2005

2005 NR. 792-0061

Enligt uppgifter från både polisen och socialtjänsten har kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster bidragit till att kraftigt minska rekryteringen av unga kvinnor in i prostitution liksom rekryteringen av nya "köpare". Prostitutionsenheten vid socialtjänsten i Stockholm har uppgett att de hjälpt många kvinnor att ta sig ur prostitution, vilka hänvisat till lagstiftningen som ett starkt incitament. Svenska kvinnoorganisationer och individer med erfarenhet av prostitution tillstår att lagen haft en positiv effekt och att den också fungerar avskräckande för unga kvinnor som inte befinner sig i prostitution men som på grund av olika omständigheter (drogmissbruk, att de befinner sig på rymmen hemifrån, osv.) riskerar att utsättas för prostitution.

Innan kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster trädde i kraft fanns det från bl.a. polisen sida vissa farhågor kring hur lagen skulle tillämpas. Det har satsats mycket på utbildning och olika former av kunskaps- och informationsspridning, vilket har gett goda resultat.

Lagstiftningen som kriminaliserar köp av sexuella tjänster förstärktes i och med en ny sexualbrottslagstiftning som trädde i kraft den 1 april 2005. Lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster upphävdes och ersattes av en ny straffbestämmelse i 6:e kapitlet brottsbalken och brottsbenämningen ändrades till *köp av sexuell tjänst*. Bestämmelsen utvidgades så att den även omfattar den som nyttjar tillfälliga sexuella förbindelser som någon annan betalar. Straffmaximum för brottet grovt koppleri höjdes från fängelse i sex år till fängelse i åtta år.

Flera av de lagändringar som trädde i kraft den 1 april 2005 fokuserar särskilt på barn som brottsoffer. Den tidigare brottsrubriceringen *förförelse av ungdom* ersattes med *köp av sexuell handling*. Straffbestämmelsen utvidgades till att omfatta också köp av sexuella handlingar av barn som sker under andra förhållanden än rena prostitutionsförhållanden. Syftet med utvidgningen är just att motverka rekrytering av ungdomar in i prostitution. Straffmaximum för brottet höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i två år. Den nya lagstiftningen innehåller också en särskild bestämmelse som ska skydda barn mot att utnyttjas för sexuell posering, vilket också kan ses som en åtgärd för att förhindra nyrekrytering in i prostitution.

För närvarande pågår inom regeringskansliet arbete med att utarbeta förslag till en nationell handlingsplan för det fortsatta arbetet med att bekämpa prostitution och handel med människor för sexuella ändamål, särskilt kvinnor och barn. Handlingsplanen kommer att omfatta särskilda förebyggande åtgärder för att motverka efterfrågan på människor för prostitution och handel med människor för sexuella ändamål. Förslaget till handlingsplan kommer att presenteras under hösten 2005.

Jag bifogar tillsammans med detta brev Rikskriminalpolisens senaste lägesrapport (nr. 7) *Människohandel för sexuella ändamål*, som utkom den 16 juni. Jag bifogar också ett utdrag ur betänkandet 2004/05:JuU16 *Sexualbrotten*, med den fullständiga lydelsen av den nya sexualbrottslagstiftningen som trädde i kraft den 1 april 2005. Jag bilägger också det regeringsbeslut med uppdragsbeskrivning som ligger till grund för arbetet med den nationella handlingsplanen för det fortsatta arbetet med att bekämpa prostitution och handel med människor för sexuella ändamål, särskilt kvinnor och barn

Med vänliga hälsningar,

Monica Blomström
Jämställdhetsenheten